

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD**

Marie Larsson

DOM
2016-04-15
Meddelad i
Karlstad

Mål nr
3971-15

SÖKANDE

Assistans Minan i Närke AB, 556728-7718
Ekersgatan 17 A
703 42 Örebro

MOTPART

Örebro kommun (dnr Sov 374/2015)
Box 300 00
701 35 Örebro

SAKEN

Ansökan om rättelse enligt lagen om valfrihetssystem

KONKURRENSVERKET	
2016-04-19	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Assistans Minan i Närke AB:s ansökan om rättelse.

Dok.Id 154720

Postadress
Box 568
651 12 Karlstad

Besöksadress
Rådhuset, Stora
torget

Telefon
054-14 85 00
E-post: forvaltningsrattenikarlstad@dom.se
www.forvaltningsrattenikarlstad.domstol.se

Telefax
054-14 85 30

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Örebro kommun har infört eget val av servicetjänster inom hemtjänsten. Ansökningsförfarandet genomförs enligt lagen om valfrihetssystem (2008:962), LOV. Assistans Minan i Närke AB (bolaget) har ansökt om deltagande i kommunens valfrihetssystem. Örebro kommun har den 14 september 2015 beslutat att inte godkänna bolagets ansökan. Som skäl för beslutet anför kommunen följande. Bolaget har tidigare haft ett godkännande för att utföra servicetjänster inom valfrihetssystemet i Örebro kommun. Vid kvalitetsgranskningar och uppföljningar konstaterades allvarliga kvalitetsbrister. En del av dessa brister åtgärdades inte, trots påpekanden. Kontraktet om servicetjänster hävdades därför av kommunen den 1 juli 2014. Kommunen anser att de brister som föranledde hävningen av tidigare kontrakt utgör så allvarligt fel i yrkesutövningen att bolaget får uteslutas med stöd av 7 kap 1 § första stycket p. 4 LOV.

YRKANDEN M.M.

Assistans Minan i Närke AB ansöker om rättelse och yrkar att bolaget ska godkännas som leverantör i Örebro kommuns valfrihetssystem inom hemtjänsten. Till stöd för ansökan anför bolaget bland annat följande.

Bolaget har ändrat verksamhetens rutiner och uppbyggnad. En jurist kommer att anställas och verka för att alla delar i verksamheten ska genomsyras av hög kvalitet. De brister som kommunen lyfter var inte av sådan art att de påverkade yrkesutövningen i verksamheten. Det förekom brister i de aktuella genomförandeplanerna som var upprättade, men inte på ett sådant sätt att det skulle kunna ses som en brist. Vissa punkter var inte besvarade just för att kunden inte ville besvara de frågorna och verksamheten måste respektera detta pga. kundens självbestämmanderätt och sekretess. Resterande brister som verksamheten ansågs ha har åtgärdats och bolaget önskar få chansen att bevisa detta.

Bolaget har efter hävningen arbetat med att förbättra rutinerna avseende hygien, organisationsskissen, rutiner för nyckelhantering, rutiner

för hantering av privata medel, rutiner avseende hur klagomål från kunden bör hanteras, hur dokumentationen ska upprättas, hur genomförandeplaner ska upprättas och hur man ska få kunden att förstå vikten med att all information bör finnas med etc. Observera att det inte förekom brister i själva dokumentationen, utan att den gjordes på fel ställe.

Det förekommer inte brister på sådan nivå att det utför allvarliga brister i yrkesutförandet varför bolaget önskar få chansen att åtgärda de brister kommunen tidigare anfört att verksamheten har, eller snarare, få chansen att starta en ny verksamhet och med lärdomar från tidigare misstag utföra ett mycket starkare arbete än tidigare.

Örebro kommun bestrider bolagets ansökan och anför bl.a. följande.

Inledningsvis kan kommunen konstatera att grunderna för kommunens hävning inte är föremål för den aktuella prövningen. Den har inte överprövats och får anses ha utförts i enlighet med bestämmelserna därom i kontraktet. Bolaget ansökte om godkännande som utförare av service-tjänster i maj 2015 dvs. 10 månader efter hävningen av kontraktet.

Genomförda avtalsuppföljningar påvisar följande brister; Bolaget saknar ett ledningssystem som lever upp till kraven i Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2011:9). Allvarliga brister avseende dokumentation, tillgänglighet och demensutbildning. Brister avseende redovisningen av kunddebiteringen till kommunen. Kommunen ser särskilt allvarligt på att bolaget inte varit tillgänglig på det sätt som villkoren för godkännande föreskriver. Upprepade klagomål har inkommit till kommunens servicecenter med redogörelser om att sökanden inte är anträffbar för sina kunder och för kommunen. Kontroll visade att bolaget inte höll avtalskravet för tillgänglighet gentemot kund och kommunen. Kommunen ser även mycket allvarligt på att bolaget inte dokumenterat i enlighet med gällande rätt. Att dokumentation sker i enlighet med socialtjänstlagen är krav som inte kan göras avsteg från. Vid kontroll av befintlig dokumentation kan konstateras att någon sådan inte förts. Att utföraren saknar demensutbildning är också en mycket allvarlig brist som inte rättats till trots påpekanden.

Kommunen menar att de upprepade brister som framkommit vid uppföljningarna sammantaget är så pass grava att det utgör ett allvarligt fel i yrkesutövandet. Påståendet i överklagan att bolaget arbetat med att förbättra sina rutiner bedöms inte trovärdigt, eller har i vart fall inte medfört att verksamhetens kvalitet ökat tillräckligt i och med att ledningen består av samma personer som tidigare. Det är äldre människor som är mottagare av tjänsten och ofta är dessa personer svaga och kan inte själva påtala fel och brister i verksamheten. Det är då av yttersta vikt att de avtalsvillkor som kommunen ställt upp för tjänstens bedrivande efterföljs.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Lagregler m.m.

Bestämmelserna i lagen (2008:962) om valfrihetssystem, LOV, innebär att olika leverantörer kan ansöka om att få vara med i ett valfrihetssystem. Den leverantör som uppfyller kraven för detta godkänns och kan teckna kontrakt med kommunen eller landstinget (den upphandlande myndigheten). Myndigheten får dock i vissa fall utesluta en sökande som inte uppfyller de lagfästa kraven på en presumtiv leverantör. Leverantören får då i sin tur ansöka hos domstol om rättelse för att få prövat om den upphandlande myndigheten haft fog för uteslutningen. Den i målet aktuella uteslutningen grundas på 7 kap. 1 § första stycket p. 4 LOV. Bestämmelsen innebär att den upphandlande myndigheten får utesluta en sökande som har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen, och den upphandlande myndigheten kan visa detta.

Beträffande förutsättningarna för att utesluta leverantörer från deltagande i valfrihetssystem anges i förarbetena till LOV följande. Av LOV kan inte framgå mer preciserat när en sökande får uteslutas på grund av t.ex. allvarliga fel i yrkesutövningen. Det måste i stället vara upp till den enskilda upphandlande myndigheten att i första hand avgöra när ett fel är så allvarligt att det ska föranleda uteslutning. I lagen är det inte lämpligt att detaljreglera sådana situationer eftersom det kan leda till icke önskvärda resultat i det enskilda fallet, t.ex. att en leverantör som gjort sig skyldig till ett mycket allvarligt fel inte kan uteslutas på grund av att lagstiftaren inte kunnat förutse det aktuella felet. En leverantör kan i domstol dömas för brott avseende yrkesutövning. Detta kan vara grund för den upphandlande myndigheten att utesluta en leverantör. Den rättspraxis som utvecklas beträffande LOU är i denna del även vägledande för LOV. Varje upphandlande myndighet måste dock själv avgöra vad detta i praktiken innebär, t.ex. när det gäller allvarligt fel i yrkesutövningen (prop. 2008/09:29 s. 86).

Förvaltningsrättens bedömning

Beträffande det som kommunen inledningsvis anfört kan noteras att bolaget anmärkte på hävningen hos förvaltningsrätten, som dock ansåg att klagomålet gällde en civilrättslig fråga och därför avvisade detta (förvaltningsrättens beslut den 29 augusti 2014 i mål 3131-14).

Frågan i det nu aktuella målet är om kommunen har visat att bolaget gjort sig skyldig till så allvarliga fel i yrkesutövningen att det funnits grund för att utesluta bolaget som leverantör.

Kommunen har inkommit med kvalitetsuppföljning/avtalsuppföljning för servicetjänster daterad den 17 juni 2014 i syfte att påvisa att bolaget gjort sig skyldig till flera allvarliga kvalitetsbrister under de fyra år som bolaget var godkänd som leverantör av servicetjänster samt att detta utgör allvarligt fel i yrkesutövningen och därmed grund för uteslutning. Det handlar bland annat om bristande dokumentation vid genomförande av insatser, bristande tillgänglighet för kunder och avsaknad av demensutbildning.

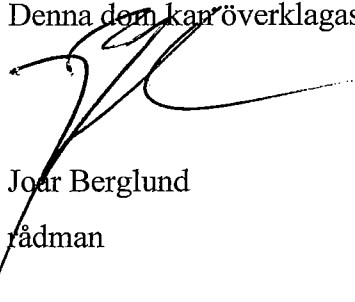
Bolaget har medgett vissa brister. Parterna har däremot olika uppfattningar huruvida bristerna var av sådan art att de påverkade yrkesutövningen i verksamheten. Förvaltningsrätten noterar liksom kommunen att verksamheten riktar sig mot äldre och utsatta personer, och att det för sådan verksamhet finns krav på bland annat dokumentation. De brister som påtalats får anses vara av stor betydelse för bolagets möjligheter att fullgöra sina uppgifter som leverantör. Den tid som förflutit sedan bristerna uppdagades och tidigare avtal hävdades är inte särskilt lång. Vad bolaget anfört om införande av nya rutiner och att de brister kommunen påtalat nu har åtgärdats kan därför inte ges någon avgörande betydelse.

Förvaltningsrätten anser sammantaget att bolaget genom att inte leva upp till åtagandena enligt tidigare kontrakt har gjort sig skyldig till allvarligt fel i

yrkesutövningen. Kommunen har därför haft grund för att utesluta bolaget som leverantör i aktuellt valfrihetssystem med stöd av 7 kap. 1 § första stycket p. 4 LOV. Bolagets talan ska därför avslås.

ÖVERKLAGA

Denna dom kan överklagas. Hur man överklagar, se bilaga (DV 3109/1B).

Joar Berglund
rådman